

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ВГО «АСОЦІАЦІЯ АГРОЕКОЛОГІВ УКРАЇНИ»
УНІВЕРСИТЕТ КОБЕ ГАКУЇН (ЯПОНІЯ)
AGH УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ (ПОЛЬЩА)**

**МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ЗБАЛАНСОВАНЕ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ:
ТРАДИЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ІННОВАЦІЇ»**

**INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE
«BALANCED ENVIRONMENTAL MANAGEMENT:
TRADITIONS, PROSPECTS AND INNOVATIONS»**

НАУКОВИЙ ЗБІРНИК

КИЇВ

20 – 21 жовтня 2021 р.

УДК 504.065:517.34.8

Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації.
Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 20-21
жовтня 2021 р.) – К.: ДІА, 2021. – 125 с.

Видання містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації». Тематика конференції відображає комплексність, міждисциплінарність і багатовекторність проблем природокористування та інноваційних підходів до їх вирішення. У доповідях учасників представлено економічні, екологічні та соціальні засади забезпечення збалансованого природокористування.

Матеріали збірника будуть корисними для фахівців у сфері екології, теорії і практики природокористування, охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки.

Матеріали подаються в авторській редакції

ЗМІСТ

Babikova K. Directions of improvement of ecological and economic mechanism of balance of recreational tourism	7-9
Bendasiuk O., Oliinyk H. Development of rural territories through the prism of formation of the economic mechanism	9-11
Beznosko I., Mosiychuk I. The quantitative composition of ecological and trophic groups the micromycetes of rhizosphere soil under barley crops	11-13
Tertychna O., Pinchuk V., Mineralov O. Implementation of ecological innovations for balanced development of the livestock industry	13-15
Yaremko O. Aspects of development of resource potential of forestry of Podolsk economic region	15-16
Адамчук-Чала Н.І., Янків-Вітковська Л.М., Пономаренко С.О., Барановський М.М. Використання космічних інформаційних технологій для потреб точного землеробства	17-19
Бородай В.В., Парфенюк А.І., Косовська Н.А. Фітопатогенний мікобіом рослин сої, вирощених в умовах органічного виробництва	19-21
Боцула О.І., Височанська М.Я., Головіна О.Л. Економічна оцінка впливу лісів на сільськогосподарське виробництво та ґрунтозахисні функції	22-23
Боцула О.І., Цвігун В.О., Бунас А.А. Оцінка продуктивності та економічної ефективності різних систем удобрення пшениці озимої	24-25
Гаврилюк Ю.В., Мацай Н.Ю., Латка О.С. Пестициди – панацея чи лихо?	26-28
Гаврилюк Л.В., Туровнік Ю.А., Горган Т.М. Чисельність фітопатогенних мікроміцетів на вегетативних органах рослин сої за впливу біопрепарату Філазоніт	28-30
Дешко В.І., Мінералов О.І., Субота С.В. Огляд сушарок посліду, що використовують викидне повітря з пташника	31-34

Доронін А.В. Агроекологічні засади та перспективи виробництва альтернативних видів палива в Україні	34-36
Дребот О.І., Височанська М.Я., Білотіл В.Ю. Особливості стандартів і сертифікаційних систем зеленого будівництва зарубіжних країн	36-39
Дребот О.І., Мельник П.П., Добряк Д.С., Сахарнацька Л.І. Синергетичні ефекти в природокористуванні агроєкосистем	40-42
Дребот О.І., Тарнавський В.А. Ретроспективний аналіз та оцінка сучасного стану сільськогосподарського землекористування в Україні	43-45
Дребот О.І., Щавінська А. Л. Основні принципи «зеленої» економіки в сільському господарстві	45-47
Дубас Р.Г. Формування конкурентоспроможності в лісгосподарському комплексі	47-49
Дубовий В.І., Адамович І.В. Еколого-економічні особливості субстратів при вирощуванні рослин в закритому ґрунті	49-51
Жуковський О. В. Розподіл та продуктивність насаджень вільхи чорної (<i>alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.) за типами лісорослинних умов у волинському та житомирському Поліссі України	52-54
Жукорський О.М., Кривохижа Є.М., Болтик Н.П. Визначення енергоефективності отримання органічних добрив із відходів тваринництва шляхом термічного сушіння	54-56
Кічігіна О.О., Душко П.М., Цибро Ю.А. Актуальні питання насіннезнавства лікарських культур: вітчизняний та міжнародний досвід	56-58
Ковалів О. І. Наукова фундаментальність збалансованого користування природними об'єктами, особливо в агросфері України	58-61
Коваль А.О. Формування стратегії розвитку у спеціалізованих ягідних господарствах	61-62
Коніщук В.В., Ходинь О.Б., Христецька М.В. Пан'європейська і Смарагдова екомережа в Україні: проблеми і перспективи інноваційних підходів охорони навколишнього природного середовища	63-66

Крохтяк О.В., Ольхович С.Я. Управління сталим розвитком сільських територій	66-67
Лазаренко В.І. Поведінкові аспекти в сучасному екологічно орієнтованому сільському господарстві	67-69
Левішко А.С., Гуменюк І.І., Пилипчук Т.В. Ефективність застосування поліфункціонального комплексу біопрепаратів на фоні органо-мінеральних добрив у посівах ячменю ярого	70-71
Лябах С.В. Вплив рострегулятора Грейнактив-С на продуктивність соняшнику	71-72
Мартиненко В.В. Ґрунтовий покрив території Природного заповідника «Древлянський»	73-74
Мінералова В.О., Ліщук А.М., Драга М.В. Видовий склад мікобіому вегетативних органів рослин в агроценозі малини за впливу сорту і органічних добрив	75-78
Морозов О.Ф. Управління детермінованим хаосом як грані можливого формування збалансованого користування природними об'єктами в агросфері України	78-80
Морозов О.Ф., Новаленко А.О. Ґносеологічні засади створення нової парадигми Олександром Ковалівим (зміна шляхів корекції суспільної поведінки)	81-84
Мудрак О.В., Клочанюк В.В. Еколого-географічна характеристика річки Згар в межах Східного Поділля	85-87
Мудрак О.В., Магдійчук А.П. Дежавостовані землі Центрального Поділля як складові елементи екологічної мережі	87-88
Мудрак О.В., Маєвський О.Є., Слепцова І.В. Вміст молекул середньої маси в тканині кишечника щурів за дії отрути гадюк	89-91
Мудрак О.В., Щерблюк А.Л. Еколого-географічна характеристика НПП "Кармелюкове Поділля"	91-95
Опенько І.А., Степчук Я.А. Ґеоінформаційне моделювання як спосіб підвищення ефективності використання земель лісогосподарського призначення при децентралізації влади	95-97

Охріменко С.Г. Аналіз стану модельних рідкісних видів рослин природної флори урочища Хортиця	97-99
Палапа Н.В., Устименко О.В. Причини виникнення соціально-економічних та екологічних проблем на сільських територіях України	99-102
Паленичак О.В. Екологобезпечне аграрне землекористування в умовах трансформації земельних відносин	102-103
Паляничко Н.І., Данькевич С.М. Аналіз набору еколого-економічних показників звітності лісогосподарських підприємств Малого Полісся України	104-107
Самойлов О.О. Особливості поводження з твердими побутовими відходами в умовах пандемії COVID-19	108-109
Симочко Л.Ю., Гафіяк О.В., Дем'янюк О.С. Екологічний стан ґрунту несанкціонованих сміттєзвалищ навколо Карпатського біосферного заповідника	110-112
Собчик В.Т., Нагорнюк О.М. Екологічні стандарти як нормативна база управління якістю і безпекою сільськогосподарської продукції	112-114
Тараріко О.Г., Ільєнко Т.В., Білокінь О.А. Актуальність створення мережі аграрних підсупутникових полігонів в системі агроекологічного моніторингу	114-116
Урушадзе Т.Ф., Фурдичко О.І., Нагорнюк О.М., Палапа Н.В., Єгорова Т.М. Природний потенціал ґрунту та його екологічні чинники	116-118
Христецька М.В. Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації	118-119
Швиденко І.К., Райчук Л.А. Проблема комплексної реабілітація радіоактивно забруднених лісових екосистем Полісся України з урахуванням сучасних міжнародних екологічних тенденцій	119-121
Шерстобоева О.В., Крижанівський А.Б., Ткач Є. Д. Економічна ефективність використання інсектицидів для захисту яблуневих насаджень від комах-фітофагів	121-122

Список використаних джерел

1. Вікіпедія - <https://wikipedia.org/wiki/Згп>)
2. Водні ресурси та якість річкових вод басейну Південного Бугу. За ред. В.К. Хільчевського. К.: Ніка-центр, 2009. 184 с.
3. Еталони природи Вінниччини: Монографія. Мудрак О.В., Мудрак Г.В., Поліщук В.М. та ін. За заг. ред. О.В. Мудрака. Вінниця: ТОВ “Консоль”. 2015. 540 с.
4. Реєстр річок Вінницької області. Автор-укладач Гавриков Ю.С. Вінниця: Басейнове управління водних ресурсів річки Південний Буг. 2018. 28 с.

Мудрак О.В., *д. с.-г. н, проф.*

КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти»

м. Вінниця, Україна

Магдійчук А.П., *аспірант*

Інституту агроекології і природокористування НААН України

м. Київ, Україна

ДЕВАСТОВАНІ ЗЕМЛІ ЦЕНТРАЛЬНОГО ПОДІЛЛЯ ЯК СКЛАДОВІ ЕЛЕМЕНТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ

Нераціональне природокористування сприяє збільшенню антропогенного навантаження на навколишнє середовище та частковому або повному знищенню біорізноманіття на окремих територіях. Для забезпечення збереження та відновлення екосистем, необхідно оптимізувати систему охорони біорізноманіття. Сучасною інтегральною природоохоронною технологією в організації збереження біотичного та ландшафтного різноманіття є створення екологічної мережі – єдиної системи, яка покликана на створення належних умов для підвищення природно-ресурсного потенціалу та відновлення елементів довкілля. Дана технологія є невід’ємною ланкою на шляху до збалансованого розвитку.

Одним із елементів екологічної мережі є відновлювані території або території природного розвитку – землі, які потенційно мають особливу цінність для охорони природного середовища та формування екологічної мережі; природні комплекси, які були порушені внаслідок господарської діяльності чи іншої негативної дії антропогенних факторів, але які можуть бути відновлені. В якості відновлюваних територій можуть виступати території піщаних кар’єрів з відкритим типом видобування [1]. Кар’єри в регіоні є оригінальними за своїм походженням, структурою, умовами, природними властивостями, просторовим розташуванням, особливістю геологічної будови, характером біотично-ландшафтної структури, господарським освоєнням. На сьогоднішній час, в межах Центрального Поділля локалізовано 38 родовищ видобутку піску, з них 19 – ті, що не розробляються [2]. Після припинення видобування сировини, дані девастовані землі характеризуються втратою продуктивності, повною або частковою відсутністю фітоценотичного покриву, порушенням ландшафту

тощо. Оптимальним заходом з рекультивації піщаних кар'єрів є створення насаджень різного цільового призначення, при цьому фітомеліоративні роботи орієнтовані на сприяння природному поновленню деградованих ділянок.

Часткове відтворення флористичного складу місць кар'єрних розробок сприяє внесенню даних деградованих земель до числа потенційного резерву територій, за рахунок яких у подальшому можливе розширення екологічної мережі – в якості екологічних коридорів чи природних ядер. Ці території виступатимуть своєрідними елементами ще не сформованої екомережі регіону, цінність якої проявляється саме у просторово-функціональному об'єднанні таких об'єктів у мережу – «каркас природних, природно-антропогенних і антропогенних екосистем» [3].

Критерії щодо вибору таких ділянок не розроблені, але можна виділити два основних – критерії умовної відповідності та критерії реальних можливостей. В першому випадку, потенційні землі оцінюють за критеріями, які виносять до основних структурних елементів екомережі – природних ядер, буферних зон, екологічних коридорів. Територія розглядається як така, що буде відповідати встановленим критеріям після проведення належних заходів з ренатуралізації: відновлення природної рослинності, реінтродукції, підселення популяцій, зміни розмірів території тощо. В другому випадку, оцінюють реальний стан та доцільність проведення ренатуралізації: території, які пропонуються у якості відновлювальних територій, можуть повністю відповідати критеріям умовної відповідності елементів екологічної мережі, але на практиці їх реалізація неможлива [4].

Тому перспективним та актуальним питанням залишається формування чітких критеріїв для вибору девастрованих земель в якості потенційних відновлюваних територій з обґрунтуванням перспектив їх подальшого використання.

Список використаних джерел

1. Юглічек Л.С., Виговська Т.В. Екологічна мережа Хмельниччини. Хмельницький : Видавництво Хмельницького університету управління і права, 2011. 100 с.
2. Державний інформаційний геологічний фонд України (ДНВП «Геоінформ України») – Мінеральні ресурси України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://minerals-ua.info>
3. Мудрак О.В. Збалансований розвиток екомережі Поділля: стан, проблеми, перспективи: [Монографія]. Вінниця: «СПД Главацька Р.В.», 2012. 914 с.
4. Мудрак О.В. Заповідна справа: навч. посіб. для студентів галузі знань 10 «Природничі науки» / О.В. Мудрак, Г.В. Мудрак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 640 с.